

Alþingi
Erindi nr. P 127/2303
komudagur 10.7.2002

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Heilbrigðis- og trygginganefnd Alþingis
b.t. Ágústs Geirs Ágústssonar
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík 8. júlí 2002

Sam 238/2002 PS/sp
Tilv.: 51/215,0

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um Lýðheilsustöð, 707. mál

Á fundi stjórnar Sambands íslenskra sveitarfélaga 5. júlí, var lagt fram bréf heilbrigðis- og trygginganefndar Alþingis, dags. 13. maí 2002, þar sem óskað er umsagnar um frumvarp til laga um Lýðheilsustöð, 707. mál.

Stjórnin samþykkti meðfylgjandi umsögn.

Virðingarfyllt
SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Þórður Skúlason
framkvæmdastjóri

Hjálagt: Umsögn um frumvarp til laga um Lýðheilsustöð.

Umsögn

Sambands íslenskra sveitarfélaga

um frumvarp til laga um Lýðheilsustöð, 707 mál.

Stjórn Sambands íslenskra sveitarfélaga samþykkir eftirfarandi umsögn.

Lagst er gegn því að núverandi gerð frumvarpsins verði samþykkt og lagt er til að lýðheilsustarf heilsugæslustöðva verði eflt.

Í lögum um heilbrigðisþjónustu er heilsugæslu falið að vinna að heilsuvernd, nánar tiltekið; Heilbrigðisfræðslu, mæðravernd, ungbarna- og smábarnavernd, heilsugæslu í skólum, ónæmisvörnum, berklavörnum, kynsjúkdómavörnum, geðvernd, áfengis- tóbaks- og fíkniefnavörnum, sjónvernd, heyrnarvernd, heilsuvernd aldraðra, hópskoðunum og skipulagðri sjúkdómaleit, félagsráðgjöf, þ.m.t. fjölskyldu- og foreldraráðgjöf, umhverfisheilsuvernd, atvinnusjúkdómum og slysavörnum. Allt eru þetta atriði sem flokka má undir eflingu lýðheilsu og hefur landlæknir faglegt eftirlit með starfsemi á þessu sviði á heilsugæslustöðvum.

Landlæknir er ráðunautur ráðherra og ríkisstjórnar um allt er varðar heilbrigðismál og annast framkvæmd tiltekinna málaflokka f.h. ráðherra og má þar m.a. nefna eftirlit og gerð viðmiðana varðandi fagleg málefni heilbrigðisstofnana á landsvísi, sbr. 3. gr. l. nr. 97/1998. Nánar er kveðið á um hlutverk landlæknis í reglugerðum settum á grunni laganna í tengslum við heilsugæslu, s.s. í reglugerð um landlækni og landlæknisembættið og reglugerð um heilsugæslustöðvar. Milli landlæknisembættisins og heilsugæslunnar eru stjórnarsýsluleg tengsl, bæði lagaleg og byggð á reynslu og þekkingu á starfsemi heilsugæslunnar.

Lýðheilsumál heyra nú þegar undir landlæknisembættið og hefur það látið þau sig varða. Hins vegar hafa einstakir og vel afmarkaðir hlutar starfsemi til eflingar lýðheilsu verið færðir til sérstakra ráða á grundvelli áherslna á mikilvægi þeirra. Það breytir því ekki að landlæknir hefur gengt hlutverki sem æðsta stofnun, utan heilbrigðisráðuneytisins, á sviði almennrar lýðheilsu. Með því að færa starfsemi á sviði hinna sérstöku lýðheilsumálaflokka, t.d. tóbaksvarna, áfengis- og vímuvarna og manneldisfræða, undir eina stofnun er skref stigið afturbak í eflingu lýðheilsu á viðkomandi sviðum. Þannig yrði horfið frá þeirri stöðu sem baráttu á framangreindum sviðum var mörkuð með stofnun sérstakra ráða óháðum yfirstjórn lýðheilsamála, sem landlæknisembættið hefur með höndum.

Staða yfirstjórnar lýðheilsamála er í góðu horfi nú, landlæknisembættið sinnir almennum lýðheilsumálum sem falla vel að annarri starfsemi þess við heilbrigðismál, sérstök ráð sinna lýðheilsumálum á skýrt afmörkuðum sviðum sem sérstök áhersla hefur verið lögð á og landlæknir fylgist með starfi þeirra með formlegum eða óformlegum hætti og leggur baráttu þeirra lið eftir því sem við á. Þegar yfirstjórn lýðheilsamála sleppir þá er heilsugæslunni í landinu falið með lögum að sinna lýðheilsumálum í staðbundnum umdæmum. Þar liggja sóknarfæri heilbrigðisyfirvalda til að nýta sér nálægð við borgarana til að ná árangri í eflingu lýðheilsu landsmanna.

Með hliðsjón af framangreindu er lagt til að starf heilsugæslunnar í lýðheilsumálum verði eftt og ef leggja á aukið fjármagn til lýðheilsamála þá skuli því veitt til þeirra sem mesta nálægð hafa við íbúa landsins en ekki til að auka yfirbyggingu vegna málaflokksins. Samræmingarmarkmiðum við yfirstjórn lýðheilsamála má ná án þess að auka yfirbyggingu og án þess að rjúfa eða grafa undan þeim faglegu og stjórnsýslulegu tengslum heilsugæslu landsins við yfirstjórn málaflokksins sem lýst var að framan. Fella mætti starfsemi ráða sem vinna að lýðheilsu undir landlæknisembættið í auknum mæli enda væri það í samræmi við skipan mála nú, t.d. starfar slysavarnarráð náð með landlæknisembættinu og landlæknir er formaður manneldisráðs. Samræmingu í heilbrigðismálum, þ.m.t. yfirstjórn lýðheilsamála og ráðgjöf til heilbrigðisráðuneytisins, verður best náð með því að hafa starfsemina tengda landlæknisembættinu enda sinnir embættið nú þegar veigamiklu hlutverki við eflingu lýðheilsu og annarrar heilsuverndar. Verulegt óhagræði fylgdi því ef ætti að skipta svo skyldum verkefnum á fleiri aðila.

Samþykkt á fundi stjórnar sambandsins 5. júlí 2002.

Þórður Skúlason
framkvæmdastjóri